

PREDAVANJE PROF. DR. ALEKSANDRE FABER U KNJIŽNICI I ČITAONICI NOVIGRAD

KAMEN, SUHOZIDNA GRADNJA I KRAJOBRAZ JADRANA

Piše i snimio: Zvonko Čulina

NOVIGRAD - U novigradskoj je knjižnici i čitaonici u prošli petak pod gore navedenim naslovom održano zanimljivo i za ovaj kraj i ljude korisno predavanje prof. dr. Aleksandre Faber, voditeljice nacionalnog projekta HAZU, dakle, „Kamen, suhozidna gradnja i krajolik Jadrana“ kojeg financira naše Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Predavanje je upriličeno u suradnji s CMS-om (Centrom za mirovne studije) nevladine udruge u čije se ime nazočnima obratila g-đica Petra Jurina, a potom i navedena prof. dr. A. Faber, znanstvena savjetnica i dugogodišnja predstojnica Arheološkog instituta Sveučilišta u Zagrebu, koja je nadahnuto i stručno govorila o suhozidu „kamen na kamen koji je digao čovjek“. Uputila je na vrijednosti i potrebi njegova očuvanja u ruralnom pejzažu, kao skromnoj arhitekturi svakidašnjice i suhozidu kao kamenoj gradnji bez vezivnog materijala čija tradicija gradnje počinje u dalekoj prapovijesti, a koji je i prva građevna aktivnost čovjeka na Mediteranu.

Površinski kamen, rekla je prof. Faber, prvi je materijal koji je poslužio za stvaranje ograde ili ograda te su ti nepisani katastri, ponavljamo, ujedno i

Aleksandra Faber, voditeljica nacionalnog projekta HAZU

prva uopće smisljena arhitektura čovječanstva. U tom kontekstu, prof. Faber je prikazala krajobraz Mediterana od Portugala, Španjolske, Francuske, preko Italije, Grčke i Cipra pa sve do sjevera i nordijskih skandinavskih zemalja kao i prostora Velike Britanije.

Nazočni su imali prilike vidjeti suhozidne međe, gospodarske i stambene objekte (gomile i mocire) i naše zemlje na čiju je devastaciju upozorila, ali ukazala i na pozitivne primjere obnove kao u Istri, Krku ili na Rabu.

Nakon njenog predavanja i prezentacije, otvorena je diskusija koju je vodio prof. Ivo Butković, predsjednik udruge „Suhozid“ iz Kolana na Pagu, te je govorio o inicijativi koju je njegova

udruga preuzela kako bi se suhozidi i suhozidna gradnja očuvali i kao materijalno dobro zakonom zaštitili.

Važno je napomenuti da je prof. Faber ovom prilikom, tijekom popodneva obišla i novigradski suhozidni pejzaž koji se je dojmio i kojeg je ocijenila iznimno vrijednim, osobito suhozidnu „Pudaricu“.

Pejzaž su joj pokazali i kroz novigradski suhozidni krajobraz vodili dipl. ing. agr. Zvonimir Vlatković iz HZPSS-a te gosp. Jadran Anzulović.

Na kraju, ovo korisno predavanje, obilaženje i projekt očuvanja naših suhozida kao izuzetno vrijedne baštine može biti smjerokaz i uputstvo svima iz našeg okruženja da se s pažnjom i poštovanjem odnosimo spram ove dragocjene vjekovne arhitekture i građenja naših predaka, kako bi ih sačuvali od daljnjeg urušavanja i devastacije, na dobrobit općeg kulturnog dobra i kao osobit specifikum i ovog našeg dalmatinskog, hrvatskog i mediteranskog pejzaža.